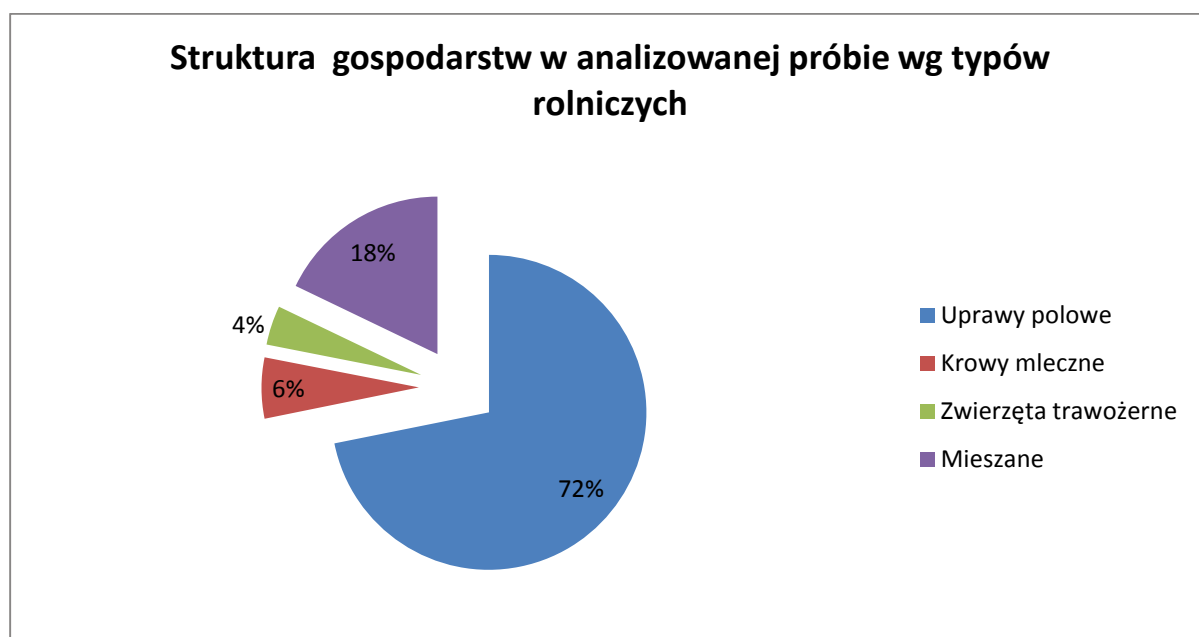

Wyniki uzyskane przez gospodarstwa rolne uczestniczące w systemie Polski FADN wg typów rolniczych w woj. dolnośląskim w latach 2015 i 2016

Typ rolniczy gospodarstwa rolnego jest określany na podstawie udziału poszczególnych działalności w tworzeniu całkowitej wartości standardowej produkcji (SO) w gospodarstwie, odzwierciedla on system produkcji gospodarstwa.

Analizowana próba obejmuje **557** gospodarstw towarowych prowadzących nieprzerwanie rachunkowość zgodnie z systemem Polski FADN na terenie woj. dolnośląskiego w latach 2015 i 2016 , w następujących **typach rolniczych**:

- **Uprawy polowe**- są to gospodarstwa specjalizujące się w uprawie zbóż, roślin oleistych , przemysłowych i innych roślin w uprawie polowej,
- **Krowy mleczne** – gospodarstwa specjalizujące się w chowie bydła mlecznego,
- **Zwierzęta trawożerne** – gospodarstwa specjalizujące się w chowie bydła rzeźnego , mlecznego i rzeźnego oraz w chowie owiec i kóz,
- **Mieszane** –różne uprawy i zwierzęta.

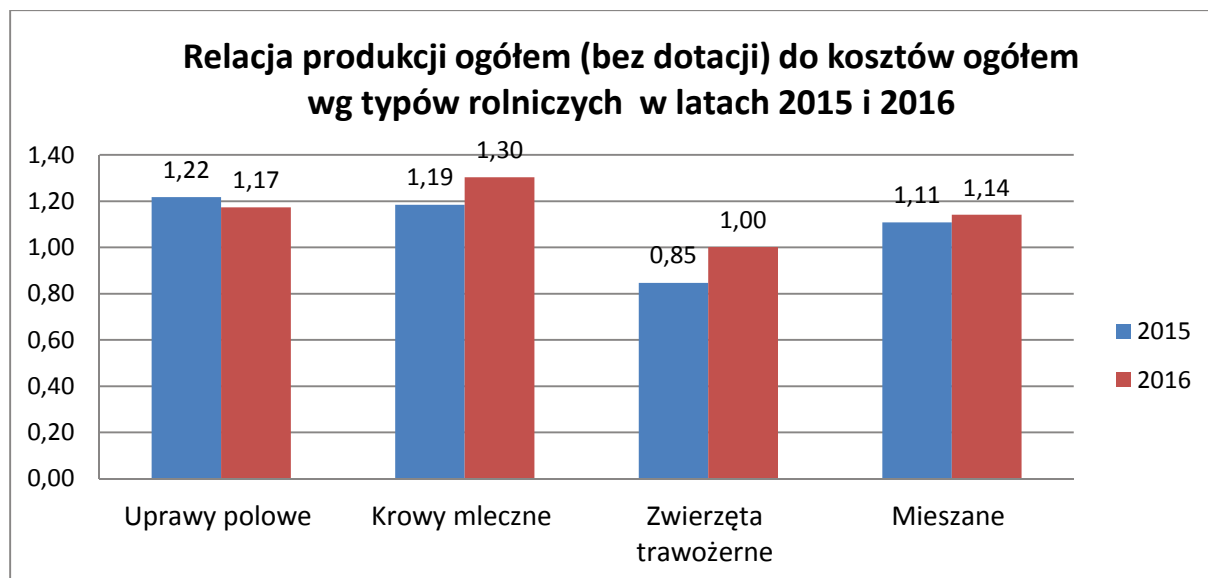
W analizowanej próbie gospodarstw przeważają gospodarstwa specjalizujące się w uprawach polowych i stanowią one 72% wszystkich gospodarstw.

Informacje ogólne

Wyszczególnienie	j.m.	Uprawy polowe		Krowy mleczne		Zwierzęta trawożerne		Mieszane	
		2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016
Liczba gospodarstw	szt.	390		34		22		97	
Nakłady pracy ogółem	AWU	1,67	1,64	2,06	2,02	1,80	1,81	1,87	1,84
Powierzchnia użytków rolnych	ha	64,10	64,70	32,20	32,20	47,80	47,40	36,00	36,60
w tym grunty dzierżawione	ha	22,70	22,80	8,60	8,30	16,30	16,50	12,50	13,20
Zwierzęta ogółem	LU	1,60	1,30	33,20	33,50	36,70	38,40	18,20	18,70
Produkcja ogółem	zł	263 018	257 469	171 648	180 500	74 449	90 126	134 990	140 512
Koszty ogółem	zł	216 134	219 532	144 850	138 487	87 885	89 962	121 875	123 159
w tym koszty bezpośrednie	zł	108 883	111 703	66 154	61 951	25 074	27 667	61 302	60 914
Dopłaty do działalności operacyjnej	zł	70 490	72 232	48 696	58 388	74 922	76 919	42 621	49 974
Dochód z rodzinnego gospodarstwa rolnego	zł	112 410	105 745	73 402	99 086	59 687	75 678	54 404	66 517
Dochód z rodzinnego gospodarstwa rolnego w przeliczeniu na 1 ha UR	zł/ha	1 754	1 635	2 279	3 080	1 248	1 595	1 513	1 817
Dochód z rodzinnego gospodarstwa rolnego na osobę pełnozatrudnioną rodziny	zł	74 554	71 376	37 922	51 387	36 254	45 120	30 343	37 554

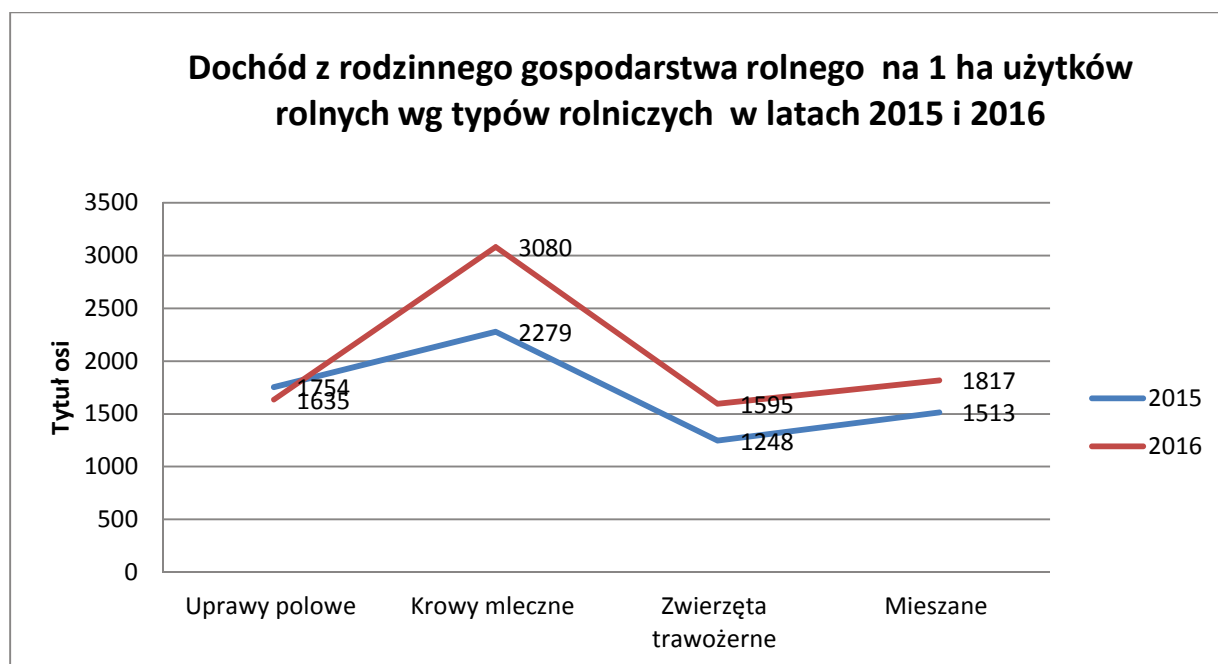
Źródło-FADN, 2016r-dane wstępne

(AWU-jednostka przeliczeniowa pracy=osoby pełnozatrudnione, LU-jednostka przeliczeniowa zwierząt)

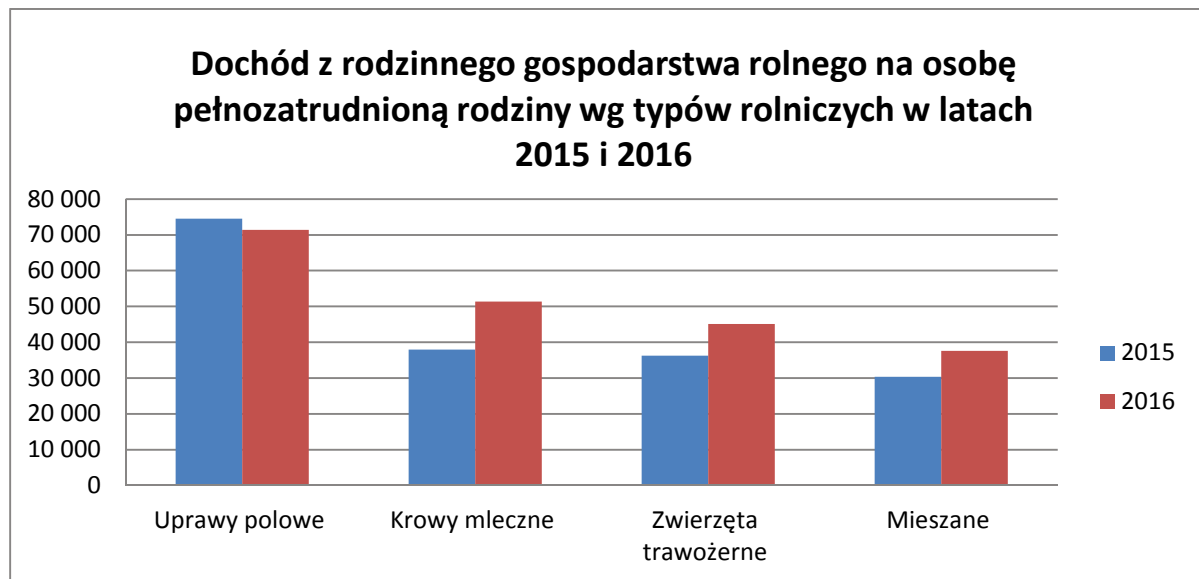

Najniższą efektywnością produkcji w analizowanej grupie gospodarstw w woj. dolnośląskim wykazały się gospodarstwa w typie „zwierzęta trawożerne” (w 2015 roku koszty ogółem były wyższe od uzyskanej produkcji). Zdecydowanie najwyższą opłacalność produkcji miały w 2016 r. gospodarstwa w typie „krowy mleczne”, i w tej grupie opłacalność najbardziej wzrosła w 2016 roku w porównaniu do 2015.

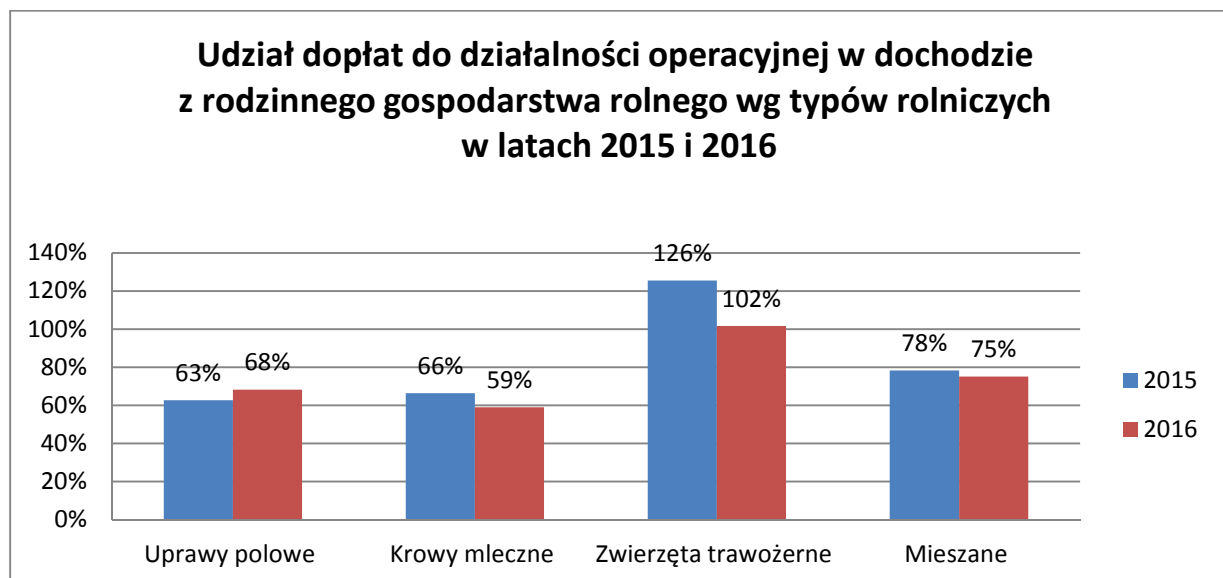
Porównując opłacalność produkcji w latach 2015 i 2016 należy stwierdzić, że w 2016 roku była wyższa w trzech typach gospodarstw z produkcją zwierzęcą, natomiast opłacalność spadła w najliczniejszej grupie gospodarstw w typie „uprawy polowe” w porównaniu do 2015r.

Najwyższy dochód z rodzinnego gospodarstwa rolnego w przeliczeniu na 1 ha w 2016r. uzyskały gospodarstwa w typie „krowy mleczne” .

W trzech typach gospodarstw dochód w przeliczeniu na osobę pełnozatrudnioną był wyższy w 2016 roku w porównaniu do 2015. W gospodarstwach „krowy mleczne” był wyższy o 35,5 % , a w typie „zwierzęta trawożerne” o 24,5 %. Najwyższy dochód osiągnęły gospodarstwa wyspecjalizowane w uprawach polowych. Na drugim miejscu znalazły się gospodarstwa w typie „krowy mleczne”.

Dopłaty do działalności operacyjnej zawierają wszystkie dopłaty do produkcji roślinnej i zwierzęcej (JPO, zazielenianie, dopłaty rolnośrodowiskowe i inne), za wyjątkiem dopłat do inwestycji.

Niekorzystną relację dopłat do działalności operacyjnej do dochodu z rodzinnego gospodarstwa rolnego odnotowano w gospodarstwach nastawionych na chów zwierząt trawożernych. W tych gospodarstwach dochód w 2016 w całości pochodził z dopłat do działalności operacyjnej, a w 2015 r. aż 26 % dopłat zostało wykorzystanych na pokrycie kosztów produkcji. Uzyskany dochód za 2016 rok w tych gospodarstwach był uwarunkowany mechanizmami pozarynkowymi a nie jego działalnością operacyjną realizowaną wg reguł rynkowych. Taka informacja (gdy dochód w całości zależy od dopłat czyli od czynników niezależnych od rolnika) to sygnał o zagrożeniu , bowiem każda zmiana przepisów dotyczących dopłat (np. obniżenie stawek , wyłączenia niektórych upraw, grup zwierząt) będzie w tej grupie gospodarstw najbardziej odczuwalna.

W pozostałych trzech typach gospodarstw dopłaty stanowiły od 59 % do 78 % dochodu z rodzinnego gospodarstwa rolnego. Jest to sytuacja znacznie korzystniejsza w porównaniu z gospodarstwami specjalizującymi się w typie „zwierząt trawożernych”.

Przedstawiona analiza wskazuje na zróżnicowanie dochodów gospodarstw w zależności od typu prowadzonej produkcji oraz na stosunkowo duże uzależnienie osiągniętych efektów ekonomicznych od czynników na które rolnik nie ma wpływu.

Teresa Wawrzak, DODR Wrocław

Opracowano na podstawie danych FADN- IERiGŻ-PIB w Warszawie